

KUN-SZT-MÁRTON és VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilapjaink.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre ..... 4 frt.
Félévre ..... 2 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

— A hirdetési díjak előre fizetendők. —

MEGJELEN VASÁRNAP REGGEL.

Felolvasó szerkesztői és kiadó-talajdonosok.
CSANÁDY JÓZSEF.

HÍRDETESI DÍJAK:

Egy hasabos példétorsoroként 10 kr.

NYILVÉRTI KÖZLEMÉNYEK:

Példétorsoroként 24 kr. — Bélyegjeli 30 kr. külön fizetendő.

— Felkérjük mindazon T. olvasóinkat, kik előfizetési díjalkalmat hátralelkben vannak, azt mielőbb beküldeni szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésénél akadály álljon be.

A király a nemzetnek.

Mintha villanyütés érte volna a nemzetet, mintha forró láng bizserégre vörög valamennyi magyar ember szíven, — úgy állunk meg most is, kábultan az örömtől, az elragadtatástól. Az a kézirat, melyet díszeslegesen uralkodó királyunk intézkedett Bánffy báróhoz, magyar miniszterelnökéhez, olyan nemzeti ajándékok foglalt magában, a milyen csak legreményesebb alkalmainkban, nemzeti vágyódásaink távoli ködében állt messze csillagképen, melyet elérhetni vágyunk, óhajtunk, — de nem igen remélünk.

Mi történt, lírtelen, a mi anynyire javunkra billentette az igazság mérlegét? A magyar nemzet ma is az a hűségös, loyális, szorgalmas, törekvő, nagy jövőjű nemzet — a mely mindig volt. Ma is hódolattal, hűséggel veszi körül a királyi trónt, ma is úgy szereti hazáját, mint saját vérést a ma is jobban szereti szabadságát, mint saját forrongó piros vérést. . . .

S mégis előáll egy hatalmas fiatal császár, a nemzetek nagy uralkodója a dírtámbokat zeng a magyar nemzeti dícsőségéről, a magyar nemzet királyhűségéről.

TÁRCA.

A név bási Erzsikekéné.

(Hölgyek alkalmából.)

Elragadó a nő búbját az ifjú leányka arcán; a deli termet, hősies kellem, bámulatra ejti a nézőket. De nem ez nem is a tudás firtoktása: hanem szelíd kék szemüiből kilvülő jószágosság, munkásság, s szerényes szünetlenség, a leány legbecsebb kincse.

Ezek tesznek téged olgárképpé.
Ez az a vesztá láng: mely magához vonja, megártja azt a férfi szívet, — a ki téged Erzsike örökké szeret.

Szeret, szeret, úgy szeret, hogy a hű férfit lábadnál égeti el, az egyedül érted dobogó meleg szívet. És mindenhal májja lesz: így! így! . . . és nem máscent, együtt haltnak meg.

Meg a másvilágon is így esd:
— Erzsikém! az igaz szereltem istenekéink boldogító áldása folyton kísérjen utolsó utadig. Míg lehelni bír, meg feleld azt, a ki óadandó jószágodért az örökéletű Istenség felcsókésé előtt, — irántudni elmosodhatlan mélyeség szerelmem érzetével, eme imával jelenet meg: Erzsike! jó voltál, hű valád, — légy érte zavartalan boldog! Emléked legyen a túlvilágon is mindenkielő áldott.

Turkeve, 1897. szept. 29.

Garaguly József.

Aztán jön a mi ősz hajú hűségköt lekü királyunk s hozzányúl hűségös nemzete szívéhez s megpengeti benne a legérzékenyebb idegeket s öröme, határtalan lelkesedésre dasztja lelkét, hűszkeséget esepesgett örömmel tele szívétbe egy nagy-lelkű elhatározással, melyben felmagasztosítja nemzeti hőseit, nagy vezéreinket.

Előveszi a király a magyar nemzet történetének dícsőségével teljes nagy könyvét s azt mondja:

„Hű magyar népem! Ezt a szent könyvet becsuld meg, mint a jó keresztény az evangéliumot, mint a jámbor zsidó a Mózes könyveit, mint az igazhű mohamedán a maga koránját. Ebben a szent könyvben meg vannak írva a legnagyobbbb nemzeti dícsőségnek, — a nagy bölcseségnek, harci vitézségnek, királyi iránti hűségnek, tiszta jogérzetnek legjobb példái, benne vannak mindazok az erények, melyek az én hű magyar nemzetemet aranylál fényesebben, drágakönel ékesebben díszítik.

Ezeket a ragyogó példákat szem előtt tartva minden magyar minden tetteiben, minden szándékában.

S hogy szem előtt tarthassa, azon akarat én is lendíteni csekély erőmből midőn rendeltem, hogy saját udvartársaim költségéinek terhére arra való illetet művészek készítsék el a nemzeti történelem kimagasló férfiaiinak szobor emlékeit s azokkal díszítsék ragyogó főváro-

sum legzebb tereit, utait és nyílekező helyeit.

Ezt rendeltem én, a magyar király, magyar nemzetem dícsőségére!”

Ezt mondja a mi bölcs királyunk hű nemzetének.

És nemcsakora ott fogjuk látni a vértani Szent Gellért püspök, a biboros Pázmány Péter, a hű Hunyady János és Zrínyi Miklós, a szabadság harcos Boesky István és Bethlen Gábor, a jogtudós Verhőczy István, a történetről Anonymus királyi jegyző, a dalköltő Tinódy Sebestyén és hadvezér generális Pálffy János gróf szobrait a fővárosban s minden magyar szív öröme dóban, ha látni fogja rajta az aranybetűs feliratot, mely történetének legzebb korszakaira emlékezteti s ha látni fogja az ajánlatot, mely így fog hangozni felénk a szoborról:

Emelte a király hű nemzetének.

Szinte példátlan eset a világhistóriában.

A világ nagy városaiban látnak hatalmas szobor emlékeket. Nemzetek emléket nagy királyaiknak dícsőítésére. De azt még sohol sem láttuk, hogy egy fejedelem annyira közel járt volna nemzete szívéhez, hogy annak legzebb álmait öntse érzébe s történelmi hőseinek hódoljon a művészet megörökítő eszközeivel.

Valami megkapó van ebben a királyi elhatározásban, mely egyszerre határtalan öröme gyullaszt s könnyekre fakaszt bennünket.

Az első kacsaes.

Tizenhárom éves lehettem, midőn atyám vadászjárásai előzött vittek le magukkal Kunszentmártonra. Nagyon jól emlékszem rá, augusztus hónap közepén, egy esőtörtök napon volt. Mint-hogy a vadásztársaság gyakran megfordult házuknál, annak minden egyes tagját igen jól ismertem. Az öreg Csirpás bási, előtte már 3 nappal sokat mesélt a vadászatról, elmondta, mily édes élvezetet nyújt az: szoval: jó előnyökkel vezetnek kedvet csinálni ahhoz. Csak az idő mult nagyon lassan s úgy tetszett, mint-ha minden percenél egy-egy hosszú órák időzönek.

Egyre a vágától, kinos gyötrelem volt rám néve a város s egy éjjel szerettem volna átaludni a három napot. Színtelen azon forgott s hánykolódott elém, mikor érek már el a kacsalemez. Oriási izgatottság között tett el a három nap.

Majd elérkezett esőtörtök, melynek delutánján, 5 órakor jöttek össze nálunk a vadászok. Ott sokat nem időzve, lehető gyorsan indultunk el természet adta járműveinken s fel ora mulva elértünk a kijelölt helyre, mely a szép „Ludas”-i rét volt.

Amint ott letelepedünk, az öreg Csirpás tette be a garast, s így szólt hozzám:

— Nos itt vagyunk! Majd te ícsőm ezen helyen fogsz maradni; vigyázz és eszedesen légy, hogy a vadak észre ne vegyéknek! Azon kacsát pedig, mit legelőször meglősz, azonnal hozd hozzám, és én egybe hívom majd a vadászokat, kik elbírálandják, vajjon mely részet ér-

te a kacsának a lövés s lesz-e belőle jó vadász!

Figyelmesen hallgattam végig ezen szavakat s fogadtam hogy úgy teszsek.

Az öreg pedig, a köztük legáltalább vadász, Dórit, midem velem hagyta, eltávozott többi társával s különböző lesó pontokon foglalt helyet.

Egyedül maradv Dóriével, kinos várakozással emeltem a málra 2 órával felatalt földt mint a biblatá színtén István a 3-ik napon teremtett) háta mögött. Vele együtt tint el a nappal zaja is, és utána fellekelt eszedesen lón. Majd felkelt a szelíd kép hold: ragyogó ezüst zsinat sugárát szetszalvára a tájon, bevilágította azt.

Mindjárt felelelő a szunyogok ezer és ezer serege s miként az elies fenehad rontott nekünk, rága arczunkat, kezinket, mindalig nem tágtiva, míg Dóriével szivarra gyajtkantunk s szét nem füstöltük azokat.

Vigyázz! — szólt hallgatni Dóri.

De állg ejtő ki e szót, mely én is elsurrant fejünk fölött valami. Én utána lötem, de hiába: nem lövősem nem talált. Azonban csakhamar elárulta magát sítvátsával a vad s mindjárt tudtuk, hogy az csak egy bagoly volt.

szik, tisztalelkű és becsületes, éppen csak az a baja, hogy egy kicsit hőbortos. Sok mindenféle könyvet meg fízetelt olvas, a mihez kicsit az esze s amit kísédel belőlk, az összezavarja szegénynek az agyát, hogy néha megbokrosodik, akárcsak a lova, akármilyen jámbor.

A multkor bejőm hozzám és azt mondja nekem:

— Tessék tudásba venni, hogy nem maradok tovább a tekintetes urnál.

— Miért? Rossz gazdák vagyok?

— Nem, nincs panasom, hanem nem szolgálok tovább.

— Aztán, hogy akarsz megélni?

— Majd csak valahogy. Kereskedem egy-gyel mással...

— Aztán nem jobb a bizonyos kenyér?

— Jobb, de nekem nem kell. Szolgálok urat a loketlen állat, a ló, meg a számár, meg az ölkör... Az ember nem arra való!!

— Bolond vagy. Látnod, nem így kell ezt megmondolni. Neked parancsolok én, nekem a főszolgabíró, annak az alispán, az alispánnak a főispán, a főispánnak a miniszter, a miniszternek a király...

— No és aztán? Itt már nem megy tovább a tekintetes úr?

— Annak meg a nép. Visszaszáll reánk az uraság. Ha nem tetszik nekünk, amit csinál, protestálunk. Ha nem használ, kihúzzuk a kardot. Te felül az egyik lóra, én a másikra, huzsárok leszünk...

— Aztán benne van a népben a család-ember is?

— Benne, ő is egy a sokból.

— Bizonyosan tetszik tudni?

— Persze, én csak meg nem csallak.

Az én embernek földértült az arca. Megnyugodott s méltósággal ment ki az akolba a lovali mellé.

IRODALOM.

— Egy husz esztendő újsg. Mégis csak igaz az, hogy a közönség meg tud szeretni egy újsgot. Mert mi csak a közönség szeretetének ragaszkodásának tulajdoníthatjuk, hogy van egy hetilapunk, a melyik hétről-hétre a legszébb képekkel illusztrálva megjelenethetik. Ez az újsg az „Ország-Világ”, a mely husz esztendő alatt megbőitotta az egész olvasóközönséget, úgy meg módjában áll a magyar irodalom legkiválóbb képviselőitől dolgozatokat hozni s a nagy világ összes aktuális eseményeit pompás képekben ismertetni. S e mellett az „Ország-Világ” előfizetési ára oly esékély, hogy ez az összeg senkit sem tarthat vissza az előfizetéstől. Nyolcz frírt egy esztendőig és két frírt egy negyed-évig hétről-hétre hűségesen bekopogtat az „Ország-Világ” s beszámol képekben és versben hét eseményről. Ezek közül karacsónyra minden előfizető pompás kiállítás irodalmi almanach-t kap ajándékba. Az almanach több a 2 frt lesz. Továbbá minden előfizető a csomagolási és póstaszállítási díj fejében egy-egy kötet regényt is kap ajándékba. Az „Ország-Világ” legújabb száma is tele van a román királyi pár-budapesti taruzkodásáról ismertetett sikerült képekkel. Ezt a füzet ingyen meg kapja mindenki, a ki egy levelező lapon e czébből a kiadóhivatalhoz fordul. (Hold utca 7.) Ez újsgot nem akarjuk külön is az olvasó figyelmébe ajánlani: a ki egyszer megrendel, az előfizetője marad.

— Bartha Miklós könyve. Karacsónyra a könyvpiaczen egy igen értékes mű jelenik meg. Bartha Miklós „Hangulatok” ezimi könyve. Bartha ebben a művében szépirodalmi és vegyes jellegű dolgozatot bocsátja közre. Akik ismerik Bartha elragadó vezérékkeit, azok nagy lelkiigényről gondolnak már előre is arra, hogy milyennek lehetnek Barthanak egyéb művei? A beavatotak, a kik a gyűjteménybe beletekintettek megérisítik, hogy Bartha „Hangulatok” ezimi könyve egyike lesz a legértékesebb és leghe-

esebb szépirodalmi műveknek. Csak az ő ragyogó fantáziájával és szingazdag tollával lehet hasonló örökbecsű dolgokat írni. Műve kiadására a „Magyarország” szerkesztője bírta reá Barthát, a ki végre a kérelemnek engedve, összegyűjtötte legszébb szépirodalmi és vegyes dolgozatait és azok kiadási jogát a Magyarországra ruházta. A „Magyarország” első sorban előfizetők kedveskedik a kitűnő munkával a kiknek karacsónyi ajándék gyanánt fogja Bartha könyvet ingyen megküldeni és pedig úgy régi, mint újjonnan belépő előfizetőinek, de a mi midőn is megrendelhető lesz a „Magyarország” kiadóhivatalában, Budapest, Sándor-utca, 2.) 2 frt bolti áron.

Közgazdaság.

Heti jelentés a gabonaüzletről.

Jobb kínálat és szilárdabb irányzat mellett buzában e héten élénkebb kereslet nyilvánult, úgy, hogy a forgalomba került árú a múlt heti zárlathoz viszonyítva 25—30 krajczárral kelt el drágábban.

Arpa hizaldáknak, valamint égetési czélokra jobban kerestetik, szilárd irányzat mellett az árak 30—40 krajcz emelkedtek.

Tengeriben az erös kínálat folytán az árakban némi csökkenés észlelhető.

A mai helyi árak a következők:

Buza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10'80—11'40 frt.
Arpa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4'50—5'40 frt.
Zab	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4'80—5'20 frt.
Tengeri ő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4'20—4'70 frt.
Tengeri új esőves	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1'80—2'00 frt.

Felolts szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
CSANÁDY JÓZSEF.

Csanády József

KÖNYVNYOMDÁJA

 KUNSZENTMÁRTONBAN.

Elvállal mindennemű könyvnyomdai szakmába vágó munkákat, úgymint: hírlapok, művek, hivatalos és ügyvédi nyomtatványok, falragaszok, körlevelek, számlák stb. elkészítését.

Továbbá igen díszes névjegyek, eljegyzési és esketési meghívók a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig nagy választékban találhatók. Gyászjelentések izléses kiállítással a legrövidebb idő alatt készülnek.

Végül elvállal mindennemű KÖNYVKÖTŐ MUNKÁT megbízás folytán. A legegyszerűbb kiállítástól a legdíszesebbig megrendelhetők bármely könyvkötői czikkek s azok a lehető legjutányosabb árak mellett szállíthatnak.

 A „Kunszentmárton és Vidéke” kiadóhivatala.

Hirdetések jutányos árak mellett felvételnek.

Egy jóházból való fiú tanulól felvétetik.